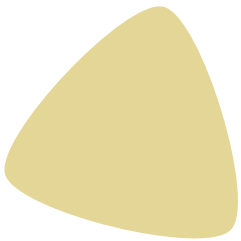

El Bon Pastor

Revista per a preveres

Núm. **67/68**
Juliol—Agost de
2015
Any VI

Equip promotor: Agustí Borrell, Norbert Miracle,
Xavier Morlans, Joan Planellas, Armand Puig.

Correcció lingüística: Joaquim Claver.

Disseny original: Albert Fortuny.

Dipòsit Legal T- 1085 - 2014
revistaelbonpastor@gmail.com
www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de
la revista podeu fer els vostres donatius a
La Caixa **2100-0272-33-0101212882**.

Moltes gràcies

Pòrtic	4
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
Presentats com el llevat	7
Sant Juníper Serra i la nova evangelització AGUSTÍ BOADAS	
Un sol cor i una sola ànima	9
Església, hospital de campanya PERE OLIVA MARCH	
Anunciar la Paraula	11
Comentari a 2 Corintis 6, 3-10 JAUME PEDRÓS	
Deixebles de l'Evangelí	13
Sant Gregori parla de Sant Benet IGNASI FOSSAS	
Al servei de l'altar	15
Presentació del CANTORAL LITÚRGIC BÀSIC dels Bisbes de Catalunya, segona edició JOAN BABURÉS	
Rentar els peus	17
Missió del laic en la societat actual RAMON BALAGUÉ	
Un bisbe ens parla	19
Sant Pere i Sant Pau, pregueu per nosaltres + FRANCESC PARDO	
Hem vist, hem llegit	21
VIVÈNCIES - enraonar sobre el beat Pere Tarrés FRANCESC RAVENTÓS	

Si haguéssim de resumir la recent encíclica del papa Francesc en una frase, l'escollida podria ser aquesta: «una ecologia integral i de la cura per qui és feble, viscudes amb alegria» (Laudato si', «Sigues lloat», núm. 10). Aquesta és la proposta del papa Bergoglio, un home nascut i viscut en la gran Buenos Aires, una megàpolis de tretze milions de persones, en la qual els problemes ambientals i els problemes socials formen un tot. Diu el Papa: «No hi ha dues crisis separades, una d'ambiental i l'altra de social, sinó una única i complexa crisi socioambiental» (139). Dit d'una altra manera, la cura dels pobres i la cura de la natura s'identifiquen i se superposen. És impossible parlar de «consciència ecològica» sense fer-ho en termes d'«ecologia integral», és a dir, sense incorporar-hi «el lloc peculiar de l'ésser humà en aquest món i les seves relacions amb la humanitat que l'envolta» (15).

La natura no són les bambolines d'un escenari, en el qual es representaria el drama humà. La natura és, com l'ésser humà, una component essencial de la creació, d'aquell acte d'amor en virtut del qual Déu ha sortit de si mateix i s'ha «expressat» en l'obra creada, reflex de la seva bondat (el cosmos) i imatge d'ell mateix (la persona humana). Retornar als orígens, comprendre la grandesa i l'abast d'aquell primer disseny diví és entrar de ple en la responsabilitat que té la creatura davant les decisions del Creador.

Més encara, la contemplació de la natura fa que la persona humana corregeixi un antropocentrisme excessiu, que es manifesta en la seva autoreferencialitat. Quan en el llibre del Gènesi Déu confereix a l'ésser humà atribucions sobre la natura («que l'home sotmeti» els animals que poblen la terra, el cel i el mar, 1,26.28), i quan en el Salm 8,7 s'afirma que Déu ha fet que l'home «dominés» la creació divina, de manera que tot ho ha posat «sota els seus peus», això no significa que l'ésser humà sigui un tirà sinó, ben al contrari, un administrador fidel i assenyat de la creació. Per això el Papa l'encerta de ple quan col·loca l'arrel de la crisi ecològica en una persona humana que es pensa ser amo absolut de la «casa comuna», en comptes d'actuar com a guardià i custodi de la natura que li ha estat confiada. A més, si la natura és vista exclusivament com una font de guanys econòmics i passa a ser una font més de producció, al marge de qualsevol altra consideració referida al bé de les persones i al bé de la pròpia natura, es corre el risc de degradar l'obra creada, de canviar-ne el sentit primer (un riu passa a ser una claveguera!) i de reduir-la a un simple rebuig.

El Papa, però, en la seva encíclica, adreçada a tots els habitants del planeta, no es limita a recordar els principis, ja expressats pel Magisteri precedent (sobretot per sant Joan Pau II, citat abundantment), sinó que proposa un Evangeli de la creació que posi en evidència diverses lògiques que conformen la vida humana i que han de canviar, si de veritat es vol arribar a una «conversió ecològica» que comporti la «cura de la casa comuna» (19).

En primer lloc, cal evitar la lògica del «descart», de l'«usar i llençar», la que no coneix els termes «austeritat» i «limitació de les necessitats» pròpies (223), i considera que les coses –i les persones– es mesuren per la seva productivitat o per l'ús que se'n pugui fer. La mentalitat del descart i del rebuig ha envaït les consciències i les praxis socials, de manera que l'ètica utilitarista és admesa de forma majoritària com a desitjable i òbvia. Una cosa, es diu, val pel que serveix, el seu valor es mesura per l'ús que se'n pugui fer. En aquesta tessitura, la vida d'un ancià o d'un infant, es diu, ha de ser calculada segons barems de benefici social, i no simplement reconeguda com un bé comú innegociable. La humanitat entra en la lògica del descart quan els pobres són «expulsats» mentalment o bé «arraconats» com a persones que llasten la societat –sense adonar-se que la pitjor pèrdua social que pot existir és l'afebliment de la misericòrdia i de la compassió. D'altra banda, la lògica del descart és sovint la que explica el consumisme sense fre, en virtut del qual fins i tot productes que són perfectament útils passen a la categoria de rebutjats, o bé no pocs recursos de la natura queden exhaurits en virtut de la cobdícia i del caprici humans. Contra això, val a dir que no és possible negar la dignitat de cap persona ni malmetre la natura, ni contribuir impune-ment a la lògica d'usar i llençar, als antípodes d'una ecologia integral.

En segon lloc, cal evitar la lògica de la dissimulació davant els grans problemes que les persones i la natura pateixen i, de retruc, tota la humanitat. La interconnexió dels països ha portat a situacions tan rocambolesques com a la compravenda de quantitats d'emissió de CO2 llançades a l'atmosfera. Les quotes d'emissions contaminants es negocien entre els països, per tal d'evitar de prendre mesures decidides contra la contaminació i l'anomenat «efecte serra», en virtut del qual els pols àrtic i antàrtic es desgelen i el clima de moltes regions de la terra es troba sacsejat (pics de calor, tempestes violentes...). Mentrestant s'instaura un negacionisme subtil, a gran escala i a petita escala, i molts sembren dubtes sobre la magnitud «real», diuen, del rescalfament global. La lògica de dissimulació serveix per a justificar la manca de presa de mesures i per a allargar l'agonia de moltes regions i dels seus habitants, ferits per una natura que la poca cura del creat ha fet com embogir. Contra això, val a dir que el Papa demana que ningú quedi exempt de la conversió ecològica, que el pecat sigui reconegut i combatut, i que els dèbils trobin una via de sortida a les seves necessitats.

En tercer lloc, cal evitar la lògica reductiva de la inhibició personal, o bé la lògica contrària de la ideologització. El diàleg resulta essencial, un diàleg «honest i transparent» (188), realitzat de cara a preservar la terra, casa comuna de l'home i la natura. Però també resulta essencial una actitud de compromís concret de cadascú. Així, la qüestió de l'aigua enfronta les societats del segle XXI, ja que es tracta d'un bé escàs i necessari, al qual molts no tenen accés. El Papa afirma amb rotunditat que l'accés a l'aigua és «un dret humà bàsic», i que negar-la als pobres és negar-los «un dret humà inalienable» (30). En aquest context, no podem llançar l'aigua i usar-la de manera desconsiderada. Abans es deia: «el menjar, no es llança!». I ara hem de dir: «l'aigua, s'ha d'estalviar!». Aquí hi ha una praxi que es desprèn de la consciència comuna de l'escassetat de recursos hídrics –i més en el sud d'Europa, on

avança la desertització. D'altra banda, el Papa es refereix en general a tots aquells recursos que poden estalviar-se si hi ha la cura necessària. És sabut que en una de les primeres visites que el Papa Francesc va fer als apartaments vaticans ocupats per Secretaria d'Estat, es va dedicar a tancar llums encesos que cremaven inútilment. En l'encíclica Francesc torna a esmentar, entre els gestos quotidians, «apagar els llums innecessaris» (211).

La terra és mare i és germana, i tot allò que conté forma part de l'obra divina, que l'ésser humà és cridat a guardar i preservar. I alhora la terra és una casa comuna que ha de ser construïda entre tots els qui l'habiten. Aquesta construcció inclou la defensa dels pobres, que, amb la terra mateixa, són els grans damnificats d'un mal ús de l'encàrrec diví. Per això cal parlar d'una conversió a una ecologia integral en la qual sigui mantinguda la dignitat del més petit dels homes i de la més menuda de les realitats que conformen el nostre espai habitat. Perquè, com diu el Salm 103,24, és bo de pregar dient: «Que en són, de variades, Senyor, les teves obres! Totes les has fetes amb saviesa. La terra és plena de les teves criatures».

Un bon estiu a tots!

ARMAND PUIG I TÀRRECH.

degà de la Facultat de Teologia de Catalunya (Barcelona)

Sant Juníper Serra i la nova evangelització

El primer sant mallorquí és a punt de pujar als altars el proper setembre. Es tracta de fra Juníper Serra Ferrer (Petra, 1713 – Carmel, 1784). Per què? Considerat l'apòstol de Califòrnia, el papa Francesc creu que és un moment propici per reivindicar les arrels hispanes i cristianes dels Estats Units de Nord-amèrica. També és un toc d'atenció a una Església opulenta, acomodada en la mol·lície dels diners i esquitxada per un poder despotí que l'ha duta a la bancarrota en moltes ocasions pels casos de pederàstia.

Serra és, ahora, un il·lustrat i un sant. És l'home pràctic, empeltat de seny, que fa moltes coses que en el seu temps eren considerades arrauxades. I, finalment, és l'home que no té por, passats els 53 anys, de començar una vida nova gairebé de zero. Podem veure-ho a través de la seva trajectòria.

Els seus pares eren pagesos i van fer que estudiés. La fe i la raó són els dos eixos que fan créixer la persona. Així, quan escriu des de Cadis el 1749, a punt de marxar cap a Mèxic, diu al seu germà: que el teu fill sigui *bon cristià i bon estudiant*. Abans, però, havien passat molts anys. Als 16 anà a Palma i prengué l'hàbit franciscà. La seva formació es basarà en Ramon Llull i Joan Duns Escot, ambdós traductors del carisma franciscà en clau d'amor i, per tant, amb una teologia eminentment pràctica, lluny de l'esperit tenebrós de les escolàstiques contràries a la il·lustració i del jansenisme. Del 1740 al 1749 es dedicà, doncs, a l'ensenyament universitari. Però eren temps convulsos per als lul·listes. Això, unit al seu desig missioner, va fer que de la nit al dia marxés, o fugís, de Palma, amb destinació a Mèxic, sense ni tan sols dir-ho als seus pares.

Un pèssim viatge el dugué a San Fernando de Mèxic, on arribà coix, i sis mesos després ja encapçala una missió a Sierra Gorda, on els seus predecessors havien fracassat. El seu secret: aprendre la llengua, introduir sistemes de conreu moderns i tallers artesans, ensenyar economia i, naturalment, instruir sobre el cristianisme. Encara avui a Sierra Gorda se'n consideren fills, d'aquesta tasca.

Però la supressió dels jesuïtes per Floridablanca el 1767 canviarà, de nou, la seva vida. El 1769 fra Juníper passa a la Baixa Califòrnia, on les reduccions jesuítiques estan a punt de desaparèixer per una pèssima gestió i una crisi enorme. Pren aleshores una sèrie de mesures de xoc, de caire econòmic sobretot: abaixa els preus, prohibeix els crèdits i estableix noves formes de produir riquesa. L'efecte positiu fou immediat i moltes d'elles aconseguiran remuntar. Però ell marxa, amb el balaguerí Gaspar de Portolà, colons, frares i soldats cap al Nord, cap a l'Alta Califòrnia. Recordem la cèlebre anècdota: els russos, baixant d'Alaska, volen ocupar aquelles costes, i Serra els dissuadeix amb l'argúcia de dir que les tropes

espanyoles venien al seu darrere i els anihilarien. Califòrnia era, per a ell i els seus companys bascos, mallorquins i catalans, com un paradís mediterrani.

Les *misiones* comencen a San Diego, un port natural, i acaben a San Francisco de Asís, un lloc privilegiat geogràficament, set-cents quilometres més al nord, passant per Nuestra Señora de Los Ángeles, San Gabriel, San Luis, San Juan de Capistrano, Santa Clara, San Buena-ventura, Santa Bárbara, Carmelo del Monterey, etc. Totes formen el Camino Real, tan famós per les pel·lícules de Hollywood. I en un any s'estableix a Monterey! Moria el 1784.

El seu estil evangelitzador no era agressiu ni violent. Com Llull, la millor demostració d'una cosa era mostrar-la tal com és. Per això quan establia un lloc, convidava els indis, que s'hi acostaven encuriosits a veure què passava, a quedar-se amb ell. Si acceptaven, els ensenyava agricultura, ramaderia, lletres, música, catequesi i economia. Per això, també havia de controlar els espanyols. De manera que en un penós viatge de tres anys va anar a Ciutat de Mèxic a fi i efecte de garantir que el seu sistema missional, basat en la pau i el dret, no seria entorpit per l'esclavisme dels colons o les violències dels soldats. D'altra banda, portava llavors bestiar, eines com la farga catalana, sistemes il·lustrats de producció i tot el necessari per a garantir el sosteniment de les noves viles. Especialment famosa ha esdevingut, avui, la producció de vi, element no menor per poder dir missa!

El xoc cultural amb els aborígens ha estat font de polèmica i alguna crítica, però la comunitat hispana d'Estats Units veu en la seva canonització, el proper setembre pel papa Francesc, un signe de reconeixement de la seva dignitat i del seu orgull com a part integrant d'Amèrica, mestissa de fet i d'idees. ¿Qui no recorda el Zorro? I la comunitat anglosaxona també assenyala el seu relleu amb una estàtua al Capitoli, essent l'únic europeu que hi és.

El lema de sant Juníper és: sempre endavant! Barreja de seny i rauxa: seny per fer les coses bé, polides i rumiades, i arrelades en l'educació; i rauxa per la convicció que el cristianisme ens fa millors persones a nivell moral a través de l'amor i ens garanteix la nostra vida en el futur que se'ns obre al davant. ¿Per què, si no, incomodar els indis, els polítics i els militars? Serra aprèn constantment dels errors d'altri i dels seus propis mancaments i no deixa d'admirar una humil rosa al costat del camí, serpentejant, cap a una solidaritat universal, pròpia dels il·lustrats racionalistes i dels cristians compromesos a fer un món millor.

AGUSTÍ BOADAS,

*franciscà, professor de la Facultat de Filosofia
Universitat Ramon Llull*

Església, hospital de campanya

En el marc de la Jornada Sacerdotal, el passat 8 de juny, va tenir al Seminari de Vic una conferència a càrrec de l'escriptor i periodista Antoni Puigverd (La Bisbal d'Empordà, 1954) sobre el tema *Què espera la societat de l'Església, avui?*. Va assenyalar unes notes que ajuden a presentar la realitat que ell percep en relació amb la fe, el cristianisme i l'Església a Catalunya.

Certament és una visió que intenta conjugar un realisme crític amb una opció esperançada, adonant-se de la situació que envolta la vida eclesial i la influència fortament; també és capaç d'apuntar uns possibles itineraris, unes disposicions que caldria anar assolint, segons la seva perspectiva.

Constata que Déu ha estat expulsat de casa nostra. Diríem que la predicció de Nietzsche es va fent realitat, Déu s'ha "volatilitzat". Alguns dies assenyalats, l'Església té el seu pes, però ha anat perdent el seu lloc en l'esdevenir de moltíssima gent. Només el comiat social (la mort) demana la presència eclesial, però cada vegada més van celebrant-se cerimònies laiques... I per què aquesta volatilització de Déu? La transició política, el compromís de l'Església en aquell moment en què dinamitzava causes socials, polítiques, laborals... sense liderar-les, i també una mala gestió del maig del 68.

Els debats en el món contemporani. A Catalunya ha mancat una cultura catòlica, a diferència de França, on des de la revolució, s'ha anat bastint una cultura catòlica que dialoga amb un món hostil i modern.

El relativisme i l'hedonisme. Guanyin esquerres o dretes, el relativisme i l'hedonisme van avançant cap al nihilisme moral. A partir d'aquí, alguns voldrien retornar a l'antic règim i d'altres abracen amb alegre indiferència tota novetat, o situacions injustes com la persecució de cristians a l'orient mitjà (Irak i Síria).

L'anticlericalisme. Un laïcisme estès i dogmàtic que va esborrant tota presència religiosa, especialment catòlica. Un paternalisme concessiu envers religiositats que procedeixen de la immigració (especialment l'islam). Hi ha una adhesió epidèrmica al papa Francesc i una demonització practicada pels mitjans envers el papa Benet XVI.

Una societat buida. En aquest gran buit, el gran déu contemporani és el diner. S'aplaca aquest esvaïment, consumint. Alguns petits plaers sexuals i el consol provinent d'una compra compulsiva.

I davant d'aquest context social contemporani, quines disposicions caldria adoptar?

Essent, els cristians, una minoria creativa. Una veu que és honesta sense lligam amb cap tipus de poder. Si l'Església volgués competir en la lluita per les estructures mundanes (poder institucional), valdria més que no insistís perquè ja ha perdut la lliga. El buit espiritual profund ens convida a viure l'expressió del papa Francesc «Església, hospital de campanya», on siguin acollits els pobres, els malalts i aquells que busquen Déu. Donar a aquells que s'atansen, allò que busquen. L'Església com un espai d'alegria acollidora i reconfortant.

Sempre a favor de l'amor. Jesús ha vingut per trencar la tribu i posar l'accent en la fraternitat universal. L'expressió del Sant Pare és prou eloqüent: «Déu, advocat de les nostres debilitats».

Accent ètic en la fraternitat universal i aprofundiment del perdó. D'aquesta manera anem vivint l'estil de Jesús i el cristianisme acaba essent seductor.

PERE OLIVA MARCH

*Prevere del bisbat de Vic,
Vicari Episcopal*

Comentari a 2 Corintis 6, 3-10

De vegades jo mateix he pensat que la segona carta de sant Pau als corintis no ens resultava massa atractiva (al contrari del que passa amb la primera), ja que es tracta d'una carta més aviat polèmica on parla dels enemics del seu apostolat i de la col·lecta (entre altres temes). Tot això potser ens queda una mica lluny, a nosaltres.

Però hi ha un text que m'ha cridat l'atenció: és 2Co 6, 3-10. Penso que el podríem definir com el manual d'un bon pastor. Comença dient-nos que no hem de posar cap obstacle o cap entrebanc a ningú perquè així no es malparli del nostre servei, perquè així no quedi desacreditat. Em sembla un bon començament. Hem de mirar de no fer res que suposi un obstacle a la predicació de l'evangeli. Si volem és un plantejament negatiu, però que em sembla molt important: no dir, no fer res que impedeixi els nostres germans atansar-se a Crist. Aquí tenim ja un primer punt de revisió.

I llavors passa ja a les actituds positives: ens hem de manifestar sempre com a servidors de Déu. Ha de ser la nostra consciència profunda: la missió del sacerdot és sempre la del servei; no pot buscar mai ni honors, ni prestigi, ni plaers ni servidors, sinó que ens hem de convertir en servidors de tothom sense distincions.

Però tot això demana molta paciència perquè estem rodejats de tribulacions de contrarietats i d'angoixes. Aquest és el camí de l'evangeli, i aquest és el camí dels servidors d'aquest evangeli. Aquest ha de ser també el nostre camí. Ens hem de preguntar si nosaltres ens trobem en aquesta situació; altrament podríem pensar que el nostre servei no és prou evangèlic. Si ningú no ens contradiu, si no experimentem contrarietats, ens caldrà examinar si realment som prou fidels a l'evangeli.

Aquesta fidelitat ens demana ser constants en la santedat, el coneixement, tenint un cor ben gran, en la bondat, la presència de l'Esperit Sant, l'amor no fingit, la veritat que anunciem i el poder de Déu. Aquestes són les qualitats del pastor: comencem per la santedat, que és un resum de totes les altres actituds. Però perquè no ens equivoquem Pau explica que com a pastors hem de tenir coneixement, coneixement lògicament de les coses de Déu, però coneixement també de les ovelles (l'olor d'ovella del Papa Francesc); coneixement de la Paraula de Déu, que és el que hem de transmetre als nostres germans. Tenir una gran bondat, un cor tan ample que abraci tothom, un amor que sigui ben autèntic, no un posat, no una careta, sinó una realitat que neix del cor. Fidels sempre a la veritat, que és la veritat de Déu que hem de cercar contínuament perquè no en som pos-

seïdors del tot, d'aquesta veritat, sinó que sempre podem avançar en el seu coneixement. Per això cal escoltar els nostres germans en la fe, escoltar tots els fidels.

Per assolir tot això tenim la força, el poder de Déu. Perquè aquestes actituds sobrepassen les nostres capacitats i les nostres possibilitats, però ens fiem de Déu, no de nosaltres mateixos. I per això no tenim por, perquè Déu és sempre en nosaltres.

Des d'aquesta perspectiva podem entendre les paraules finals d'aquests versets: ens tenen per impostors, però diem la veritat; ens ignoren, però de fet som coneguts; ens tenen per moribunds, però encara vivim; ens apallissen, però no ens executen; ens veuen entristits, però sempre estem contents; ens tenen per miserables, però n'enriquim molts; sembla que no tenim res, però som amos de tot.

Amb Déu ho tenim tot: «*sólo Dios basta*». ¿No us semblen un bon programa pels sacerdots aquestes paraules de Pau?

JAUME PEDRÓS

*Prevere del bisbat de Lleida,
Degà del Capítol Catedral de Lleida*

Sant Gregori parla de Sant Benet

Les úniques notícies directes que ens han arribat sobre Sant Benet les trobem en el segon llibre dels *Diàlegs*, de Sant Gregori el Gran (Sant Gregori el Gran, Benet, l'home de Déu, Introducció, traducció i notes de B. Dalmau, [El gra de blat 126], Publicacions de l'Abadia de Montserrat 1997). Els *Diàlegs* és, potser, l'obra més popular del monjo i papa Sant Gregori. Escrita entre el 593 i 594 dC, comprèn quatre volums amb el que avui en diríem «vides de sants». L'objectiu del Papa Gregori era donar exemples concrets i actuals de com es duia a terme el projecte salvador de Déu revelat per la Bíblia.

Al començament del primer llibre dels *Diàlegs*, el Papa confessa que «un dia, deprimat per l'agitació excessiva d'alguns homes del món, als afers dels quals a voltes he de pagar un tribut que certament no els devem, vaig buscar-me un lloc retirat...on se'm mostrés obertament tot el que em desagradava del meu treball i pogués considerar amb llibertat tots els habituals motius d'afflicció». Tot seguit recorda «la situació d'altre temps en el monestir, quan tenia sotmeses totes les coses caduques; com dominava les realitats passatgeres i tenia habitualment el pensament en les realitats celestes», i es lamenta en canvi de la seva situació actual, «emportat i arrossegat per les onades d'un mar immens, i en la nau del meu esperit sóc sacsejat pels embats d'una tempesta violenta».

En aquest context, i amb l'objectiu de trobar consol i reprendre els ànims, l'autor va esbossant, en diàleg amb el diaca Pere, les biografies d'homes sants que l'havien impressionat per les seves qualitats. Entre ells, com dèiem al començament, el Papa Gregori dedica tot el llibre segon a Benet de Núrsia, «un home de vida venerable, beneït per la gràcia i Benet de nom. Des del temps de la infantesa, tingué cor d'ancià». En 38 capítols, el nostre autor descriu els inicis de la vida monàstica de sant Benet, com a ermità a Subiaco; n'explica el progressiu aprofundiment espiritual fins arribar a la culminació de la seva vida espiritual a Montecassino, on va acabar d'escriure «una Regla dels monjos, remarcable per la seva discreció i molt clara de llenguatge».

Es tracta, com ja es pot endevinar, del que avui coneixem com la Regla de Sant Benet, el text inspirador de la vida monàstica benedictina i cistercenca encara als nostres dies. «Si algú vol conèixer més en detall el seu tarannà —continua dient el Papa—, podrà trobar en l'ordenament d'aquesta Regla totes les accions del seu mestratge, perquè el sant home no pogué pas ensenyar altrament de com visqué». El conjunt de fets meravellosos que tenen sant Benet per protagonista, serveix a sant Gregori per fer notar les qualitats espirituals del sant monjo i pare de monjos, unes qualitats que va anar adquirint i afinant a partir de l'ascesi i del treball espiritual.

L'autor presenta, en primer lloc, quatre temptacions superades per la gràcia de Déu i que comporten una irradiació a l'entorn. Segueix una doble sèrie de dotze miracles que posen de relleu o bé el coneixement profund de les coses i de les persones que tenia sant Benet, o bé els seus poders posats al servei dels altres, en tots els casos com a signe de la seva participació en el misteri de Crist.

Abans d'explicar el trànsit de sant Benet a la glòria, el nostre biògraf explica dos episodis que esdevindran famosos: el miracle de la seva germana Escolàstica, que aconsegueix fer desfermar una gran tempesta per tal de poder continuar l'encontre fraternal que havia reunit per darrera vegada els dos germans («I no és gens estrany que en aquella avinentesa tingués més pes que ell la dona que desitjava de veure més estona el seu germà. Ja que segons la dita de sant Joan, Déu és amor (1Jn 4, 8.16), i per un judici ben just fou més poderosa la qui estimava més»), i després el cas del bisbe Germà de Càpua.

La cosa anà de la següent manera: sant Benet, «sempre amatent a vetllar», s'havia llevat abans de l'hora del rés nocturn, i «posat dret a la finestra i pregant Déu omnipotent, de sobte, en mirar cap enfora en plena nit, veié una llum que es vessava des de dalt i foragitava totes les tenebres de la nit... Aquesta visió fou seguida d'una cosa molt meravellosa. Perquè, segons ho contà ell després, li fou posat davant dels seus ulls tot el món, com recollit en un raig de sol. I mentre el venerable pare fixava la punta de la seva mirada en aquell esclat de llum enlluernadora, va veure l'ànima de Germà, el bisbe de Càpua, portada pels àngels cap al cel en un globus de foc».

El penúltim capítol del llibre segon dels Diàlegs, explica la mort de sant Benet, que ell mateix anuncià «als monjos que vivien amb ell i a uns altres que residien lluny»; una mort exemplar ocorreguda a l'oratori, després de rebre el Cos i la Sang de Crist com a viàtic, sostingut pels deixebles i en actitud de pregària; i el darrer capítol narra la guarició d'una dona pertorbada mental, que recuperà el seny després de passar una nit a la cova del «sant home, el pare Benet».

En el llibre tercer dels Diàlegs, sant Gregori ens ofereix una perla de la vida de sant Benet, que serveix ben bé de resum del seu itinerari espiritual. L'home de Déu va saber que un ermità anomenat Martí «s'havia lligat el peu a una cadena de ferro que havia fixat a la roca per l'altra extremitat per tal de no anar més lluny de la llargada de la cadena. Benet...li féu dir per un dels seus deixebles: "si ets servidor de Déu, no estiguis retingut per una cadena de ferro, sinó per la cadena de Crist"».

IGNASI FOSSAS

Prior del Monestir de Santa Maria de Montserrat

Presentació del CANTORAL LITÚRGIC BÀSIC dels Bisbes de Catalunya, segona edició

El primer Congrés Litúrgic de Montserrat, del qual ara celebrem el centenari, va posar entre els seus objectius principals la participació dels fidels en la Sagrada Litúrgia. Aquest va ser també un dels objectius principals de la reforma litúrgica promoguda pel Concili Vaticà II, que va donar carta de ciutadania al cant litúrgic en la llengua del poble. Així es va posar en obra a casa nostra, a partir de les conclusions del segon Congrés Litúrgic (1965). En el tercer Congrés (1990) una de les conclusions, la dotzena, era aquesta: *Convé elaborar un «Cantoral litúrgic català» i un «Cantoral bàsic» perquè els fidels, més que cantar “durant” les celebracions, cantin allò que de fet canta la litúrgia. Per assolir aquest objectiu, convindria la creació d’una Comissió Interdiocesana de Música.*

El Concili Provincial Tarraconense (1995) resolgué el que segueix: *Atenent a la importància dels textos que es canten en la celebració litúrgica, el Concili urgeix l’observança de la norma conciliar: «Els textos destinats al cant sagrat han d’estar d’acord amb la doctrina catòlica, més encara, han de ser trets sobretot de les sagrades Escriptures i de les fonts litúrgiques» (SC 121). Els bisbes de Catalunya confiem a la Secció de Música de la Comissió Interdiocesana de Litúrgia la preparació d’un «Cantoral bàsic», amb textos impregnats del llenguatge de la Bíblia i de la litúrgia que puguin ser aprovats per la Conferència Episcopal Tarraconense per a l’ús litúrgic (cf. IGMR 26); es vetllarà perquè la música d’aquests cants sigui també de qualitat i tingui en compte la pluralitat de formes musicals, mentre siguin adients a la celebració litúrgica.* (Resolució 52 V).

SENTIT PASTORAL DEL CANTORAL LITÚRGIC BÀSIC (CLB)

Ara ja fa més de 10 anys (22 de maig del 2004), en el Seminari de Tarragona, el Dr. Pere Tena, presentava la primera edició del CLB. Resumiré esquemàticament les seves paraules:

Els bisbes de Catalunya publiquen un Cantoral Litúrgic Bàsic.

- El cant litúrgic és part de la celebració.
- És desitjable que tots puguem unir-nos en un mateix cant.
- El CLB no és exclusiu.

Instrument per a la preparació i la celebració litúrgica

- Cal preguntar-se: ¿Què cal cantar avui? I no pas ¿Què cantarem?
- Cantar la Missa i no cantar durant la Missa.
- Repertori bàsic (ampliat) per a l’any litúrgic.

Treball valuós de moltes persones

- Composició i selecció dels cants (textos bíblics i litúrgics...).
- Cants de l'Església (anonimat dels compositors).
- La Secció de Música de la CIL.
- Les comunitats que s'esforcen per seguir els criteris litúrgics.
- Aportació de molts compositors (cants i salms responsorials).
- El Centre de Pastoral Litúrgica que l'ha reeditat.

Els bisbes demanen una renovada pastoral del cant litúrgic

- El CLB, instrument d'aquesta pastoral.
- No es tracta de fer la competència a ningú.
- Programa de treball que reclama un esforç conjunt.
- Al servei de la pregària de l'Església que és la litúrgia cristiana.

La secció de Música de la Comissió Interdiocesana de Litúrgia, seguint el manament conciliar, es va posar a la feina i, ja a l'abril de 2004, els Bisbes de Catalunya promulgaven la primera edició del Cantoral Litúrgic Bàsic. Intentant anar completant la feina encomanada, ara es presenta aquesta segona edició, que a més del que ja contenia la primera, s'amplia en el nombre de cants, especialment pel que fa als cants d'entrada de les festes de l'any Litúrgic i del propi i el comú dels sants. També en la selecció d'alguns cants del repertori gregorià, que han de facilitar la participació dels fidels en les celebracions de caràcter internacional. S'han incorporat a més els cants propis d'alguns dels rituals: Iniciació cristiana, Ordenacions, i Exèquies. I, finalment, la totalitat de les aclamacions i respostes que hi ha en l'Ordinari de la Missa i que requereixen el cant.

Durant aquests deu anys d'experiència s'ha pogut comprovar com les melodies dels cants d'entrada, especialment els dels temps forts –Advent, Nadal, Quaresma i Pasqua– han estat profusament coneguts i utilitzats.

Convé ara –com ja es demanava en la primera edició– *un gran esforç conjunt per millorar la qualitat doctrinal, litúrgica i musical dels cants de la missa, fomentar el sentit eclesial del cant i valorar la pedagogia de l'any litúrgic.*

Cal agrair una vegada més l'aportació desinteressada i potser anònima dels compositors que han col·laborat en aquest treball per fer possible el cant del poble.

JOAN BABURÉS

*Prevere del bisbat de Girona,
coordinador del Secretariat Interdiocesà de Litúrgia*

Missió del laic en la societat actual

Insinuar «la missió dels laics» en la societat actual ens porta d'entrada a enyorar «temps passats». Temps en què moviments d'Acció Catòlica i moviments obrers eren ben vius i presents en les comunitats humanes. El laic cristià era un «ferment» en la massa laboral, social i política. No hi havia proselitisme, però sí creients «referents». Aquells temps avui no els tenim; els «moviments cristians» de laics estan en crisi; noves propostes d'evangelització són més idees i projectes que realitats, encara que algun està fent bona tasca.

Què ha passat? ¿A què es deu que aquesta «missió evangelitzadora del laic» ha minvat i en molts ambients és un record del passat i no ja una vivència de present i projecció de futur?

El Decret del Vaticà II sobre l'apostolat dels laics en el nº 4 diu: «... és evident que la fecunditat de l'apostolat dels laics depèn de la seva unió vital amb Crist». I quan els apòstols han d'elegir el successor de Judes i aquesta sort cau en Maties, Pere, tot podent fer us de la seva autoritat, proposa a la comunitat quin dels dos proposats Josep, l'anomenat Barsabàs, i Maties, i l'únic criteri que han de tenir en compte és: «*Cal que sigui amb nosaltres testimoni de la resurrecció de Jesús*» (Ac. 1,21). D'aquí deduïm:

Unió. Unir-se amb algú és més que estar-hi, que passar-hi moments, que comunicar-hi o parlar de fets i esdeveniments, que programar unes accions o projectes per a dur a terme. Unir-se és identificar-se, combregar, «ser» en l'altre

Testimoni. No es tracta d'haver vist solament, sinó de viure el que s'ha vist. L'autèntic testimoni es juga el tipus; ho dona tot, si cal, pel que testifica. El testimoni no esdevé líder, ni mandatari; no té poder. El testimoni és «referent», ofereix i atrau.

D'aquí ha de néixer la «missió del laic». La seva espiritualitat, l'ha de fonamentar en la seva unió amb el Crist. Unió que ve donada de la seva «relació amical», fidel i continuada amb Ell. I aquesta unió s'ha de realitzar molt sovint en el «silenci», que porta a l'escolta. *Fides ex auditu*, deien els clàssics. No hi pot haver fe sense escolta, i sense aquesta no hi ha espiritualitat; i si no hi ha espiritualitat (vida en l'esperit) no hi pot haver testimoniatge.

Pere demana que el qui succeeixi a Judes sigui testimoni de la resurrecció. No diu que ha de parlar del que Jesús va dir, del que va fer, de les paràboles que explicà, dels miracles que va realitzar o dels discursos pronunciats,... sinó «**testimoni de la resurrecció**».

Aquest «testimoniatge» ha de ser la clau per a la «nova evangelització d'avui». Cal conèixer normes, lleis, preceptes, moral,... tot el es vulgui; però si no hi ha la vivència del Crist Resuscitat en l'interior de cada u, tota la resta serà «fullaraca», sonarà a quelcom buit. Es fa-

ran sermons i homilies de «mai acabar»; mouran bancs, però no els cors. Aquesta «vivència» del Crist és vàlida per a tot apostolat i per a tota espiritualitat: episcopal, sacerdotal, religiosa i laïcal.

Si tenim bisbes, sacerdots, religiosos i laics amb profunda experiència de la presència del «Ressuscitat», la nostra societat i les nostres comunitats es desvetllaran a una nova esperança i sabran donar resposta als nous reptes que avui sorgeixen i als que sorgiran en el futur.

Els ministres consagrats hem de ser «referents» de la resurrecció i hem d'ajudar a ser-ne els laics. Aquests s'han de fer presents en les múltiples ocupacions i treballs del món com a «nous referents» del Ressuscitat.

D'aquesta manera, ministres, laics i religiosos serem creïbles en la societat d'avui. I no només creïbles, sinó creadors i creatius de noves formes, de nou llenguatge cristià en el món. La fe serà inculturalitzada en els llocs i espais on viuen cristians «vius i actius»; cristians «passius» no fan cap bé a la nova evangelització.

El laic té una missió que no li ve de la Jerarquia, sinó de la Vivència del Ressuscitat. La Jerarquia ha de reconèixer i discernir els nous carismes que l'Esperit infon als «laics vius» i aprofitar-los per la «unitat en la diversitat» social, política i religiosa.

RAMON BALAGUÉ

Prevere del bisbat d'Urgell

Rector de Guissona

Sant Pere i Sant Pau, pregueu per nosaltres

El dia 29 de juny celebrem la festa de dues columnes de la nostra Església, la festa dels apòstols Pere i Pau.

M'he fet una pregunta: què ens proposen avui a nosaltres aquests apòstols de Jesús?

La seva fe és la nostra fe, la fe dels apòstols, però em sembla interessant subratllar algunes de les seves actituds perquè són importants per a nosaltres, malgrat les grans diferències entre el seu temps i el nostre.

Pere és el primer dels apòstols, aquell a qui Jesús confià la missió de confirmar els seus germans en la fe; el qui és capaç de confessar la fe reconeixent qui és Jesús; el qui es fa el valent assegurant que el defensarà, el qui el negarà per por i el qui li dirà per tres vegades que l'estima, per tantes vegades com el va negar.

Pau és el gran comunicador de l'Evangeli. Però abans d'esdevenir el gran evangelitzador fou el gran perseguidor. De jove, quan no podia apedregar sant Esteve a causa de l'edat, es va oferir per aguantar els mantells dels botxins. I precisament inicia la seva conversió, cau del cavall, quan es dirigia a Damasc a detenir i empresonar els cristians, que ell considerava heretges d'una nova secta.

- Tots som evangelitzadors.

El papa Francesc ens ha recordat en l'exhortació *Evangelii Gaudium* que «tot el poble de Déu anuncia l'Evangeli, que tots els batejats tenim la responsabilitat d'oferir l'Evangeli de Jesús. Per fer-ho, cal creure en Jesús i estimar-lo, com Pere i Pau».

- Cal provocar preguntes i donar respostes.

A la regió de Cesarea de Felip, regió pagana, zona d'estiueig dels caps dels romans a Palestina, regió de les fonts, on era fàcil per a uns senzills pescadors quedar enlluernats per tanta riquesa i tants de signes del poder mundà, Jesús provoca preguntes: «Qui diu la gent que sóc jo? I vosaltres, qui dieu que sóc jo?».

Ajudar a fer preguntes sobre el sentit de la vida i de la mort, amb relació a allò que és important per viure, és avui una qüestió molt important per escoltar la proposta de Jesús, la proposta de l'Evangeli.

No s'escolten respostes si les persones no es fan preguntes. Ningú no escoltarà la resposta de la fe si abans no s'ha fet preguntes molt serioses sobre la seva vida. Potser sovint no podrem oferir d'entrada l'Evangeli de Jesús, però sí ajudar les persones – grans, joves i

infants– , a fer-se les grans preguntes de la vida, que és la condició per rebre i acollir la resposta salvadora de Jesús.

Però la pregunta fonamental és la que Jesús dirigeix a cadascun de nosaltres: «I tu, qui dius que sóc?». És a dir: «Qui sóc per a tu?».

Ens cal sentir aquesta pregunta i respondre-la; ens cal fer-la en nom de Jesús a altres amics i amigues; ens cal acompanyar-la amb paciència i durant anys, perquè altres persones la puguin escoltar dirigida a ells personalment.

- «El Senyor em donà forces perquè acabés de proclamar el missatge de l'evangeli, i poguessin escoltar-lo tots els pagans», escriu Sant Pau.

En aquesta festa podem estar convençuts que el Senyor ens donarà forces perquè proclamem la Bona Notícia i el puguin escoltar els qui s'han allunyat de l'Església, els qui estan tocats pels criteris d'una nova situació d'indiferència, d'ignorància.

- Cal comptar amb les dificultats i sofriments.

La mort dels apòstols –un de crucificat cap per avall i l'altre degollat– ens adverteix precisament que, des dels primers temps, als deixebles els toca sofrir la incomprensió, judicis, presó, acusacions... però també tenen l'experiència que la comunitat prega i el Senyor els fa sentir l'alliberament.

Renovem avui la nostra fe en Jesús. La fe de Pere i Pau, la fe apostòlica. La fe garantida pel papa Francesc, els bisbes i tota l'Església.

Ajudem-nos tots plegats cada dia a viure aquesta fe, perquè sigui experiència joiosa de salvació i força per estimar.

+FRANCESC PARDO ARTIGAS

Bisbe de Girona

*Publicat al Full Parroquial de Girona (28 de juny de 2015)

HEM VIST, HEM LLEGIT

VIVÈNCIES –

enraonar sobre el beat Pere Tarrés.

Amb motiu del trasllat de les restes del Dr. Pere Tarrés del cementiri de Montjuic a la Parròquia de sant Vicenç de Sarrià, (el dia 6 de novembre de 1975) i de cara al procés de canonització que es volia incoar, es va demanar als devots i amics d'aquest gran metge, apòstol i sacerdot que lliurament aportessin tots els records que tinguessin d'ell per ajudar al proper procés i crear un arxiu amb tots ells.

La resposta va ser molt generosa puix hi ha actualment un bon arxiu amb objectes personals del beat, cartes, articles, fotografies... que van ser molt útils durant el procés de canonització, i estan a disposició de qui els vulgui veure i especialment pels futurs estudiosos de la vida i exemplaritat del beat Pere Tarrés.

Una bona part de l'Arxiu Tarrés l'ocupen les cartes, els articles i altres escrits, i era una llàstima que una riquesa tan gran de material exemplar i anecdòtic quedés inaccessible a la major part dels seus amics i devots. D'aquesta ànsia va sorgir la iniciativa d'anar publicant de tant en tant articles amb les seves vivències, anècdotes i records. Van aparèixer en el setmanari Catalunya Cristiana amb el títol genèric Enraonar sobre el beat Pere Tarrés. Havent sobrepassat la cinquantena es va creure que seria útil publicar els cinquanta primers en un llibre titulat VIVÈNCIES – enraonar sobre el beat Pere TARRÉS.

Aquesta és la gènesi i el contingut d'aquest llibre editat per Editorial Claret i redactat pel vicepostulador de la Causa de canonització, mossèn Francesc Raventós. Són 162 pàgines on s'apleguen els primers 50 articles, amb fotografies adients. Són escrits breus de temàtiques molt variades, però tots ells relacionats amb la persona i la vida del Dr. Tarrés, descrivint les seves actituds i reaccions davant dels problemes; la seva fe, la seva gran personalitat, les seves excepcionals qualitats humanes i espirituals, el seu esperit de servei, el seu amor a Déu i als germans, sobretot als malalts, la seva alegria, les seves paraules. L'amor i la donació plena, primer a la professió mèdica i després al sacerdoci i, fins i tot, la seva heroïcitat en el front de guerra i en altres moments de la seva vida que fan conèixer millor i admirar aquest gran fill de la nostra terra.

N'ha escrit el pròleg Mn. Manel Valls, rector de la Parròquia de sant Vicenç de Sarrià, que a més de devot del Dr. Tarrés és testimoni, com ho fou el seu antecessor, Mn. Felip Casañas, de la constant presència de persones pregant davant del seu sepulcre a l'església parroquial, on a més sempre hi ha llànties enceses i flors. Per això no estranya que Mn.

Valls digui: «Aquestes pàgines d'aquest llibre sobre el beat Pere Tarrés, ens conviden a un diàleg interior, a un desvetllament espiritual, a una conversió a partir del que es parla en cada article».

FRANCESC RAVENTÓS

*Prevere de l'arquebisbat de Barcelona,
vicepostulador de la causa de canonització del Beat Pere Tarrés*

El Bon Pastor
Revista per a preveres
